

УДК 657.2

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Кожушко Ольга Вікторівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри контролю і аудиту

Владімірова Наталія Петрівна, кандидат економічних наук,
аспірант кафедри контролю і аудиту

Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця
Mossy77777@rambler.ru

Вступ. Зміни, що виникають у зовнішньому та внутрішньому середовищі, розділення інтересів тих, хто безпосередньо займається управлінням суб'єктів господарювання, і тих, хто інвестує свої гроші в його діяльність обумовлюють загрози його фінансової безпеки. Але діяльність підприємств, установ та організацій не може здійснюватися безконтрольно. Тому для перевірки правильності звітної інформації та оцінки господарської діяльності підприємства при проведенні різного роду контрольних заходів необхідно оцінювати рівень фінансової безпеки суб'єкті господарювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окрім питання забезпечення фінансової безпеки тієї чи іншої підсистеми визначені в роботах О. І. Барановського [1], В. М. Гейця [4], М. Єрмошенка [2], М. О. Кизима [4], М. В. Куркіна [3], В. Мунтіяна [5], В. С. Пономаренка [6], та ін. У роботах цих авторів багато уваги приділяється визначенню ризиків та потенційних загроз фінансовій безпеці окремих суб'єктів ринкової економіки для забезпечення їх сталого та прогресивного розвитку. Проте постійної уваги вимагають підходи до оцінки рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання, що й визначає актуальність обраної теми дослідження.

Постановка завдання. Метою дослідження є розробка методичного підходу до оцінки рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Результати дослідження. У результаті проведеного дослідження визначено, що в цілому діагностика фінансової безпеки суб'єктів господа-

рювання має бути спрямована на встановлення ознак і оцінювання його внутрішнього стану. Призначенням діагностики є також виявлення проблем розвитку й ефективного функціонування підконтрольного об'єкта. Дані діагностики є джерелом розробки заходів з усунення потенційних і наявних загроз фінансовій безпеці підприємства.

Впровадження в економіку України ринкових методів господарювання іноді призводить до того, що багато суб'єктів господарювання не можуть підтримувати задовільним свій фінансовий стан і часто стають банкрутами. Тому саме фінансова безпека є критичною сферою у забезпеченні економічної безпеки підприємств, оскільки у цій сфері формується оптимальний перерозподіл фінансових ресурсів, створюються об'єктивні умови для забезпечення розвитку відтворювальних процесів капіталу підприємства, ефективної структурної перебудови економічного базису та формуються передумови майбутнього прогресивного розвитку. Тобто фінансова безпека регулює питання фінансово-економічної заможності суб'єктів господарювання та їх стійкості до банкрутства. Фінансова безпека суб'єкта господарювання, на думку автора, може бути визначена як: ступінь захищеності фінансових інтересів усіх пов'язаних з його діяльністю суб'єктів зовнішнього середовища та працівників підприємства; достатній рівень забезпечення фінансовими ресурсами процесів задоволення потреб підприємства та всіх пов'язаних з його діяльністю суб'єктів; високий професіоналізм і кваліфікація фінансових менеджерів та виконавців функцій контролю діяльності суб'єкта господарювання.

Питання забезпечення та підтримки фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах конкурентного ринку набувають винятково важливого значення. Тому сьогодні кризові явища ставлять нові завдання перед системою внутрішнього контролю щодо визначення та оцінки критеріїв фінансової безпеки й забезпечення сталої роботи підприємств, установ та організацій. В умовах ринкової економіки саме сталість роботи суб'єктів господарювання є основною умовою їх розвитку та життєдіяльності.

Причому для ефективного ринкового господарювання істотне значення має встановлення оптимального рівня фінансової безпеки для кожного конкретного підприємства, установи, організації.

Що стосується оцінки рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання, то варто зауважити, що вона передбачає розрахунок комплексу індикаторів. Причому для досягнення та підтримання фінансової безпеки важливим є не тільки абсолютний обсяг прибутку, а й рівень витрат, тобто рентабельність. Значний практичний інтерес має вирішення питання про кількісні характеристики фінансової безпеки суб'єктів господарювання, іншими словами, при яких саме показниках фінансовий стан можна вважати стійким.

Для оцінки рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання пропонується методичний підхід, який включає до себе чотири етапи (рис. 1):

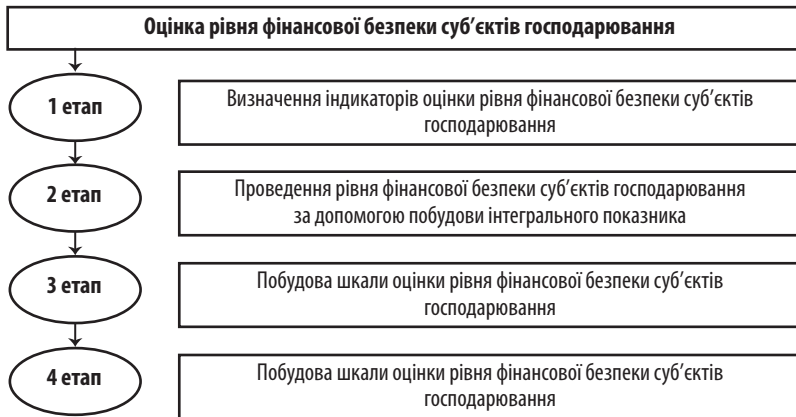

Рис. 1. Етапи методичного підходу до оцінки рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання

Необхідно зауважити, що реалізація запропонованого методичного підходу дозволить: визначити рівень фінансової безпеки різних суб'єктів господарювання (підприємств різних форм власності та організаційно-правових форм, бюджетних установ тощо); збільшити обґрунтованість та якість управлінських рішень щодо підвищення рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Висновки. Таким чином, застосування запропонованого методичного підходу дозволить сформулювати та посилити рівень фінансової безпеки

суб'єктів господарювання і створити сприятливі умови для їх функціонування в умовах мінливого середовища.

Література

1. Барановський О. І. Фінансова безпека: монографія. Інститут економічного прогнозування. – К.: Фенікс, 1999.
2. Єрмошенко М. Фінансова безпека держави і національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. – К.: Київський національний торговельно-економічний університет, 2001. – 309 с.
3. Куркін М. В. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємств / М. В. Куркін, В. Д. Понікаров – Харків: ФОП Павленко О. Г., 2010. – 388 с.
4. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон підприємство / В. М. Геєць, М. О. Кизим, Т. С. Клебанова, І. О. Черняк та ін.; За ред. В. М. Гейця: Монографія. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 240 с.
5. Мунтян В. І. Економічна безпека України. – К.: КВІЦ, 1999. – 464 с.
6. Пономаренко В. С. Экономическая безопасность региона: анализ, оценка, прогнозирование / В. С. пономаренко, Т. С. Клебанова, Н. Л. Чернова – Харьков.: ИД «ИНЖЕК». – 2004. – 144 с.

УДК 338.27

ДЕРЖАВНИЙ ВНУТРІШНІЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ

Кривцова Тетяна Олександрівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри контролю і аудиту
Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця
e-mail: krivcova.tatyana@mail.ru

Функціонування в Україні ефективного державного внутрішнього фінансового контролю (далі – ДВФК) є базовою потребою модернізації віт-